

Agerdyrkningsberetning.

(Fra sidste Halvdeel af Mai).

Frosten, der var begyndt i Februar, vedvarede uafbrudt, skjøndt den ikke var meget streng, til den sidste Halvdeel af Marts, da Toveir indtraadte og Legn til Foraarets Begyndelse viste sig; Februar og Marts vare kolde, omtrent 1° under Gjennemsnitstemperaturen. Ogjaa April var temmelig kold og Foraaret lod længe vente paa sig; den 18de og 20de April faldt i den nordlige Deel af Landet et usædvanligt stærkt Sneelag, som blev liggende i flere Dage og endog hæmmede Postgangen enkelte Steder i Jylland. Nattesfrost og stærke Storme fulgte derpaa i den sidste Deel af April og første Deel af Mai, saaledes at Udsigterne i Begyndelsen af Mai ikke vare glædelige. Den 9de Mai indtraadte mildt Veir og Regn og siden den Tid har Veiret været heldigt med afvejlende Regn og stigende, skjøndt endnu temmelig lav Temperatur. Efter Veir-iaagttagelserne paa Landbohøiskolen var Barmen i den første Uge af Mai $7\frac{1}{2}^{\circ}$ R., i den anden $9\frac{1}{2}^{\circ}$, i den 3die $9\frac{1}{2}^{\circ}$ og i den fjerde $10\frac{1}{4}^{\circ}$. Regnmængden, som i Februar og Marts var lidt under den almindelige, var i April 22,43 Linier, medens Gjennemsnittet er 15,93, altsaa næsten $\frac{1}{2}$ Tomme større; indtil den 28de Mai har den paa Landbohøiskolen udgjort 15,4 Linier, hvoraf den ulige største Mængde faldt i Maanedens anden Uge.

Efter denne Fremstilling af Veirforholdene vil det være klart, at Foraarsbehandlingen af Jorden iaar ikke kunde være tidlig. Kun ganske undtagelsesviis begyndte Arbejderne til Baarsædens Nedlægning før 10de April, og kun drainede Jorder vare paa den Tid beqvemme, medens de udrainede Lavninger længe holdt sig fugtige. I Jylland var kun ganske undtagelsesviis paa enkelte høie og tørre Jorder jaaet Havre, da Sneefaldet den 18de og 19de April afbrød Arbejderne for længere Tid; den meste Havre blev jaaet i Begyndelsen af Mai og Regnveiret i Maanedens anden Uge forsinkede atter Arbejdet, saaledes at Bygsaaeningen mange Steder først endte med Maanedens Slutning; paa Nerne var man ialmindelighed færdig midt i Maanedens. De drainede Jorder have iaar viist deres Fortrin, i alle Arbejder var man 14 Dage forud for de udrainede, og mod Slutningen af April eller i den første Uge af Mai havde man tiljaaet; der er os endog en Gaard bekjendt med meget bindende, men vel drainede Jorder, hvor Saaeningen var fuldendt den 19de April, før Bønderne paa de omliggende Marker vare færdige med Urtesaaeningen; det er imidlertid en Undtagelse, fremkaldt ved locale Forhold. Paa de lette Jorder i Jylland og Slesvig udøvede Nordveststormen den 4de, 5te og 6te Mai en uheldig Indflydelse paa de tiljaaede Havremarker, navnlig forsaavidt de vare tromlede, da den fremkaldte en formelig Sandflugt, hvorved Jorden blæstes bort fra Kornet og tog Kløver og Græsfrø med sig.

Regnen i April sammenslog den af Frostens skjorne Jorden, som derfor ikke var beqvem, men tung og kold; Ploven er i dette Foraar benyttet mere ved Foraarsbehandlingen end Tilfældet har været i de nærmest foregaaende Aar, og mange Steder har man iaar pløiet Bygjorden een eller to Gange. I Slutningen af April og Begyndelsen af Mai udtørrede den stærke Blæst og Nattefrossten Jorden hurtig, der dannede sig en Skorpe paa Overfladen, som bedre lod sig bryde med Ploven end med Harven, navnlig hvor Efteraarspløiningen ikke havde været fuldstændig.

Regnen og det milde Veir i Mai har havt en overordentlig gunstig Indflydelse paa Vaarsæden, den er kommen hurtig og tæt op, mange Steder vel for tæt, da man i de foregaaende tørre Foraar er kommen i Gang med at saae tykkere end tidligere. Kløver og Græs have spiret ualmindelig hurtigt og fuldstændigt.

Vintersæden blev sat meget tilbage ved Blæsten og Nattefulden, og i Begyndelsen af Mai vare Udsigterne ingenlunde heldige, da Markerne fra Dag til Dag skjæmmede sig mere. Det frugtbare Veir fremkaldte dog ogsaa her en heldig Forandring; Hveden har bredet sig meget godt og er ialmindelighed lovende, men Rugen har mange Steder faaet et Knæk, som den ikke vil forvinde, og Udsigterne til Rug-høsten ere langtfra ikke saa gode som isjor ved denne Tid, navnlig paa mindre kraftige og mindre velafgravede Jorder er den tynd og spids og temmelig kort, ligesom ogsaa enkelte udgaaede Pletter findes; dog sees ogsaa udmærkede Stykker Rug, navnlig af den tidligsaede, som man snarere maa befrygte bliver for stærk, og som allerede har begyndt at lægge sig. Rapsen har taget megen Skade af Nattefrosten og er mange Steder ompløiet, Rübсен er lykkedes noget bedre.

Græsmarkerne vare i Begyndelsen af denne Maaned endnu meget langt tilbage, men Regnen og det milde Veir fremkaldte en forbausende Forandring og i Løbet af een Uge havde de udviklet sig saa godt, at man kunde begynde at sætte Dvæget ud; imellem den 15de og 20de kom ialmindelighed Kreaturerne ud, altsaa ikke senere end sædvanligt, og der er i dette Dieblif Overflødighed af Græs. Raigræs og Timothy ere imidlertid komne langt bedre frem end Kløveren, som ialmindelighed lader meget tilbage at ønske, og kun undtagelsesviis, paa velhandlede og kraftige Jorder, hvor den ikke saaes for hyppigt, og hvor Tørken isjor ikke var altfor vedholdende, staaer den frodigt. Forrige Aars Kløversæd kom ialmindelighed kun sparsomt op, og mange Planter fortørredes efterat Sæden var taget bort; ved Esteraarsregnen kom vel

endeel Frø til Groning, men Planterne vare for spæde til at udholde Vinterens Kulde og Nattefrosten. Undetaars Kløver er ialmindelighed bedre, og vil ikke faa Steder blive benyttet til Slet. Engene, der i denne Vinter tildeels have staaet under Band, have iaar et meget lovende Udseende. Da Kløverhøsten forestaaer, skulle vi her meddele vore Læsere Uddrag af et Brev om denne Gjenstand, som vi i Løbet af Vinteren modtog fra en bekjendt Landmand i det sydlige Slesvig:

„Spørgsmaalet, hvorledes man sikkest og bedst høster sit „Kløverhø, beskæftiger endnu altid Landmændene, og ingen af „de hidtil anbefalede Metoder har tilfredsstillet alle Fordrin- „ger. Endnu for en halv Sneses Aar siden bragte man den „halvtørre Kløver i smaa Stakke til Tørring; i vaadt Veirlig „maatte Stakkerne hyppig spredes, Hoved og Blade faldt af, „og naar Kløveren endelig var tør nok til at fjøres ind, havde „man kun de stive Stængler tilbage. Senere blev Kløveren „inart efter Slaeningen bragt i smaa Kofke og efter et Par „Dages Forløb i Stakke paa omtrent $1\frac{1}{2}$ Læs; denne Maade „har sine store Fortrin, Kløverhøet bliver smukt, Stakkerne „kunne, naar de sættes godt, ikke lide synderligt af Regn og „kunne derfor fjøres ind efter Veilighed. Men Metoden har „ogsaa sine Mangler, idet 1) alle Kløverplanter gaae bort paa „det Sted, hvor Stakkerne have staaet, 2) Overdelen af Stakken „lider meget, navnlig ved vedholdende Regn, og Bunden af „Fugtighed fra Jorden, 3) ved heftige Vindstød eller blot ved „Sammenhængning blive Stakkerne skjæve og Regnen kan trænge „ind. 4) Ved Indkjørselen navnlig i Blæstveir er Tabet af „Blade og Hoveder ikke ubetydeligt, og endelig 5) ved ved- „holdende fugtigt Veir, hvor Indkjørsel ikke kan finde Sted, „forhindres man fra at benytte Marken til Afgræsning.“

„Af disse forskjellige Grunde har man i de senere Aar „indflaaet en ny Wei, som synes at love et heldigt Udfald og „jom oftere er benyttet selv ved Bjergningen af 200—250 Læs. „Kløveren bliver nemlig umiddelbart efter Slaeningen bragt „i Smaakofke, som efter et Par Dages Tørveir og fri for

„Dug blive fjorte hjem til Gaarden og lagte saa løs som muligt i 6 til 8 Uens Høide i Koftalden samt paa Loftet derover og Dag og Nat holdes Døre og Binduer aabne. Efter en Ugestids Forløb er Høet tørt og sættes fast sammen paa Loftet. Kløverhøet tager, saaledes behandlet, ingen Varme, stimler ikke, holder sig fortræffeligt og Jutet tabes. Er Afgrøden for stor til at kunne anbringes paa denne Maade, staaer i Kløverslettens Tid hele Læden tom, hvor store Qvantiteter kunne finde Plads.“

Fodermængden har i mange Egne af Landet været overmaade knap, enkelte Steder i det vestlige Jylland har man været nødt til at slippe Qvæget ud allerede i Begyndelsen af April, hvor det fandt Marken nøgen, og hvorved Græsset er bleven saa afædt i Bunden, at kun det frugtbareste Veir senere kan ophjælpe det. Paa Derne og ialmindelighed ogsaa i Jylland har man dog ved Sparfomhed og ved Anvendelse af en større Mængde Kraftfoder faaet Foderet til at slaae til, men der er Jutet bleven tilovers undtagen i de enkelte Egne af Landet, hvor Høsten ifjor var usædvanlig rigelig.

Over Qvægets Foderstand klages almindeligt; den er iaar usædvanlig ringe, navnlig hos de mindre Besiddere, som saa nødig indskrænke Besætningen. Selv hvor Halmen har været tilstrækkelig, har man manglet Hø, og da Kjørnen har været temmelig dyr, har man sparet formeget derpaa, skjøndt i denne Vinter er fodret mere Kjørne op end tidligere, deels af Nødvendighed, og deels ogsaa fordi Nyttens af kraftigt Foder til Qvæget efterhaanden erkjendes mere. Kun fra det sydlige Sjælland fremhæves Foderstanden som usædvanlig god.

Meieriudbyttet var næsten overalt kun tarveligt i den første Halvdeel af Vinteren, da Følgerne af sidste Sommers flette Græsning endnu gjorde sig gjældende; i Vinterens sidste Halvdeel har derimod Udbyttet været tilfredsstillende, hvor Fodringen har været rigelig.

Studedefning har fundet Sted i noget ringere Omfang end sædvanligt, paa Grund af Høstens ringe Udbytte i mange Egne af Jylland og Slesvig; paa Afbyggergaarden Jernit ved Frysenborg er som sædvanligt fedet 200 Stude med Rodfrugter og straaet Korn; ogsaa i det nordlige Sjælland er endeel Qvæg fedet i denne Vinter med Kartofler.

Over Qvægets Sundhedstilstand lyder store Klager, da Stiv- eller Beenbrudsygen eller som den i Vestjylland kaldes, „Stindsygen“, er udbredt over en stor Deel af Jylland, enkelte Egne af Slesvig, Fyen og Sjælland. Landhuusholdningselskabet har i den Anledning formaaet D^rr.

Professorene Bagge og Prosch, samt Dr. phil. Baupell til at gjøre en Rejse til Jylland og undersøge Forholdene, navnlig i Grenaaegnen. Disse Herrer vendte tilbage den 30te Mai og Professorene Bagge og Prosch have under 4de Juni indsendt en Beretning til Landhuusholdningssekskabet, som er optagen i dette Hefte (hvis Udgivelse af den Grund er opholdt otte Dage over den sædvanlige Tid). Vi tillade os at henvisse vore Læsere til denne Beretning, til hvis Udarbeidelse de forskjellige Meddelelser ere benyttede, som ere indkomne fra de Egne af Jylland, hvor Sygdommen er meest udbredt. — Blandt Hefstene klages over endeel Sygelighed, dog meest kun Forskjølelsesygdomme.

Fra flere Steder i Landet klages over Insektangreb paa Byg og Havre; ialmindelighed synes det at være Smeldelarverne, og mod disse er intet virksomt Middel bekendt. Fra en Gaard i det nordlige Sjælland meddeles, at den unge Kløver ifjor strax efter Høst blev opædt af Snudebiller, der begyndte at odelægge den fra den Side af Marken, der stødte op til en ældre Græsmark; paa en Strækning af 1—1½ Td. Land langs denne er for Tiden ikke en eneste Kløverplante at opbage, og Odelæggelsen strækker sig videre over 5 Td. Land, hvor der kun findes enkelte sygelige Planter; Billerne standsedes af en bred og dyb Vandgrøft, paa hvis modsatte Side Kløveren blev forstaaet.

Angaaende Landvæsensforholdene ialmindelighed have vi kun Tidet at meddele. Udfigterne ere for Tiden (Begyndelsen af Juni) heldige. Veiret har i høi Grad begunstiget baade Kornets og Græssets Væxt, og der er i dette Dieblif Udfigt til en god Høst. Priserne paa Landmandens Produkter have i dette Foraar været gode og Afjætningen lovende, saaledes at det forrige Aars Høst har i de af Veiret begunstigede Dele af Landet skaffet Landmanden en riig Indtægt. I de magre Egne var imidlertid Intet at sælge, og Sygeligheden blandt Malkekøerne, som vel nærmest maa ansees som Følge af den forrige tørre Sommer og den knappe Høst, gjør, at Forholdene der i flere Henseender ere trykkende, navnlig for de mindre Besiddere; ogaa der ere imidlertid Udfigterne for dette Aars Høst endnu heldige, om end Rugen paa mange Steder lader endeel tilbage at ønske.

Draining og rigelig Fodring af Huusdyrene have iaar viist deres store Fortrin, og disse erkendes ogsaa mere og mere, om end Fremgangen i mange af Landets Egne er meget langsommere end ønskeligt.